

I. Beretningerne

B. Almindelig beretning

I. Rectors årsberetning

De ekstraordinært store besparelser – ca. 40 mio. kr. – som finansloven for 1986 pålagte Københavns Universitet, fik indgribende følger for alle fem fakulteter. Særlig mærkbare blev nedskæringerne ved Det naturvidenskabelige Fakultet, hvor konsekvensen bl.a. blev uanset afsked af et antal videnskabelige medarbejdere i senere stillinger. Disse svært betagelige afskæringelser blev gennemført efter retningslinier, der tidligere (1984) var blevet aftalt i universitetets hovedsammenslutning, og som senere var blevet styrket af fakultetsrådene. Proceduren tog sit udgangspunkt i en faglig begrundelse, hvor hovedsynspunktet var at de væsentlige dele af fakultetets forskning og undervisning så vidt muligt skulle lades stå.

Ej personledtinding som den, Det naturvidenskabelige Fakultet blev tvunget til at gennemføre i 1985/86, må nødvendigvis fremkaldt universitetets skarp protest. Ikke blot med tanke på de medarbejdere, som derved søges væk. Men også med tanke på den usikre trykthed, som så vidtgående konstatninger nødvendigvis må give anledning til i et universitets forskningsmiljø. Den tvungne personaleudbygning, med alt hvad dette indebærer, blev endnu et led i den tilblivende forringelse af institutternes arbejdsmiljø, som universitet har kunnet registrere gennem en årrække. Og selv om universiteter gør, hvad der kan for at bevare de centrale dele af virksomhedens kernet, rammer disse alligevel, fordi universitetets almindelige attraktion som arbejdsplads falder. I sn-

gende tal betyder fremgående forskningsbort fra universiteter og hen til arbejdsløshed, der tilbyder mere attraktive arbejdsforhold. Og endelig flere forskningsinteresser uden uanset udsættelse hen mod til universitetets væksten.

Og endnu en ikke endda. Nedskæringerne fortsætter ildover 1986, ligesom vil det være mindre dristigt tilføjet. For finansåret 1987 har Undervisningsministeriet fremlagt budgetprognoser af et mere normale omfang. Men en gennemført stram budgetlægning har det universitet derfor at kunne undgå budgetmæssige afviklinger i denne omgang. Men udvælgelsen på fakulteternes konkurrence præget af en hård balance og skulle universitetet kunne blive pålagt ekstrabesparelser for 1987, vil det være usandsynlighed på personalsiden umiddelbart udløses.

Det drastiske og uønskede budgetskæringer overfor Københavns Universitet, som det blev foreslået for 1986 indebar skabte det for universitetets bevillingsforhold. Det blev mindede ud i et politisk udeblød af undervisningsministeren om en ny bevilling, som derefter blev administrativt behandlet af Direktoratet for de videregående Uddannelser, DVTU.

Et overordnet politisk mål for den nye budgetlægning er en fortsat og gerne væsentligt omstilling til videregående uddannelser med nogle beskæftigelsesmuligheder. Denne omstilling skal ske inden for en stør set læstholdt bevillingsramme til den DVTU's område. Men

I. Rektor, dekanerne og de styrende organer

1. Rektors årsberetning

De ekstraordinært store besparelser – ca. 40 mio. kr. – som finansloven for 1986 pålagde Københavns Universitet, fik indgribende følger for alle fem fakulteter. Særlig mærkbare blev nedskæringerne ved Det naturvidenskabelige Fakultet, hvor konsekvensen bl.a. blev uansøgt afsked for et antal videnskabelige medarbejdere i »faste« stillinger. Disse dybt beklagelige afskedigelser blev gennemført efter retningslinier, der tidligere (1983) var blevet aftalt i universitetets hovedsamarbejdsudvalg, og som senere var blevet tiltrådt af fakultetsrådene. Proceduren tog sit udgangspunkt i en faglig behovsvurdering, hvor hovedsynspunktet var, at de centrale dele af fakultetets forskning og undervisning så vidt muligt skulle lades urørte.

En personaleudtynding som den, Det naturvidenskabelige Fakultet blev tvunget til at gennemføre i 1985/86, må nødvendigvis fremkalde universitetets skarpe protest. Ikke blot med tanke på de medarbejdere, som derved »spares væk«. Men også med tanke på den uro og utryghed, som så vidtgående foranstaltninger uundgåeligt må give anledning til i et universitetets forskningsmiljøer. Den tvungne personaleudtynding, med alt hvad dette indebærer, blev endnu et led i den tiltagende forringelse af institutternes arbejdsmiljøer, som universitetet har kunnet registrere gennem en årrække. Og selv om universitetet gør, hvad det kan for at bevare de centrale dele af virksomheden intakt, rammes disse alligevel, fordi universitetets almindelige attraktion som arbejdsplads daler. I sti-

gende tal bevæger fremstående forskere sig bort fra universitetet og hen til arbejdspladser, der tilbyder mere attraktive arbejdsforhold. Og stadig flere forskningsinteresserede unge søger andetsteds hen end til universitetsforskningen.

Og enden er ikke endda. Nedskæringerne fortsætter udover 1986, omend måske i et lidt mindre drastisk tilsnit. For finansåret 1987 har Undervisningsministeriet fastlagt budgetreduktioner af et mere »normalt« omfang. Ved en gennemført stram budgetlægning håber universitetet derfor at kunne undgå budgetmotive-rede afskedigelser – i denne omgang. Men udviklingen på fakulteternes lønkonti er præget af en hårfin balance, og skulle universitetet senere blive pålagt ekstrabesparelser for 1987, vil nye vanskeligheder på personalesiden uundgåeligt udløses.

Det drastiske og uvarslede budgetindgreb overfor Københavns Universitet, som finanslovsforslaget for 1986 indebar, skabte debat om universiteternes bevillingsforhold. Debatten mandede ud i et politisk udspil fra undervisningsministeren om en ny bevillingsprocedure, som derefter blev administrativt udformet af Direktoratet for de videregående Uddannelser, DVU.

Et overordnet politisk mål for den ny budgetlægning er en fortsat og gerne fremskyndet omstilling til videregående uddannelser med »gode beskæftigelsesmuligheder«. Denne omstilling skal ske inden for en stort set fastholdt bevillingsramme til hele DVU's område. Men

der ønskes fremover kontinuitet og langsigtethed i budgetlægningen. Pludselige indgreb, som det, der blev foretaget overfor Københavns Universitet i foråret 1985, ønskes ikke gentaget.

Midlet til at gennemføre denne politiske målsætning er en central opbygning indenfor DVU's område af en række puljer og reserver. Disse skal for 1987 andrage 1,9 % af DVU's totalbudget, men skal i 1990 være vokset til 5,5 %. Fremtidig vil universitetet modtage budgetoverslag (BO), som for det første overslagsår BO1 fastlægges ret sikkert, mens BO2 og videre frem forudsættes at være rimeligt sikre, men altså dog mere vejledende. Ifølge DVU's oplæg skal universitetet opfatte BO-overslagene som minimumsrammer, og disse skal fremtidig udgøre grundlaget for en 7-årig planlægning fra universitetets side. År for år kan universitetet så søge om en andel af DVU's ovennævnte puljer og reserver, som i det væsentlige skal tjene til at fremme den nævnte omstilling indenfor DVU's område. En stigende andel af DVU's ressourcer vil således i fremtiden blive fordelt uden om budgetmodellen, idet tildelingerne fra puljerne baseres på skøn, altså på konkrete vurderinger af de indkomne ansøgninger.

Universitetet burde kunne undgå uvarslede indgreb i fremtiden – men prisen herfor synes at skulle blive høj. Den bevillingsfordeling, som BO-budgetteringen udtrykker, stiller nemlig reduktioner af Københavns Universitet i udsigt, som truer dets status som bredt universitet med en fagvifte på linie med de store udenlandske universiteters.

Puljestrukturen underbygger og forstærker disse tendenser. De centralt etablerede omstillingspuljer er opbygget ved reduktion af institutionernes bevillingsrammer gennem indførelse af en såkaldt forsknings- og uddannelsesskat. Hvis de politiske forudsætninger fastholdes, vil Københavns Universitet ikke kunne forvente at modtage puljebestillinger af væsentligt omfang. Tages endvidere usikkerheden omkring den fremtidige finanspolitik i betragtning, kan de nu udstukne minimumsrammer for Københavns Universitets vedkommende meget vel vise sig at blive maksimumsrammer.

Fakulteterne kan, ud fra det i dag kendte, forvente en bevillingsreduktion på knapt 7 % i planlægningsperioden 1987-1993. Herudover

kommer formentlig yderligere en reduktion på mindst 3 % som følge af den manglende sammenhæng mellem bevillingerne til løn og årsværksbevillingerne. Sidstnævnte reduktion kan dog undgås, hvis der etableres et nyt og mere realistisk lønbudgetteringssystem i DVU.

Det er altså inden for sådanne bevillingsforhold, man forventer, at universitetet skal kunne udarbejde en plan, der imødekommer behovet for faglige fornyelser inden for uddannelserne og inden for forskningen, og som samtidig sikrer »en samfundsmæssig hensigtsmæssig omstilling«. Denne skal iflg. DVU sigte mod en udbygning af tekniske og erhvervsøkonomiske områder, men er ivoerigt ikke defineret. Hertil kommer, at omstillingen skal ske i en situation med faldende bevillinger, og processen må således blive vanskelig, hvis en væsentlig del af bredden og dybden i den eksisterende fagstruktur skal bevares. Fagområder, der ikke umiddelbart har nogen sammenhæng med statslige-, erhvervsmæssige eller andre udtalte samfundsinteresser, kan få svært ved at hævde sig og vinde gehør for deres eksistensberettigelse, uanset om de ud fra et fagligt synspunkt er vigtige grundforskningsområder og båret af høj kvalitet. Universitetet må understrege, at en ensidig og forceret omstilling til faggrupper, hvis beskæftigelsesmæssige og forskningsmæssige afsætning *i dag* synes sikker, kan være farlig, særligt når den sker under forhold, der er præget af stagnerende eller faldende bevillinger.

Universitetet må også understrege, at puljesystemet rummer en risiko for, at omstillingen bliver uhensigtsmæssigt forceret. En for hurtig udbygning af et område kan føre til dannelse af et miljø med en aldersmæssigt ret ensartet stab, som i det lange løb kommer til at danne en alderspukkel uden større personalefornyelse. Universitetet håber derfor på et realistisk omstillingstempo. Det vil således i mange tilfælde være hensigtsmæssigt for den faglige planlægning, hvis puljebestillingerne tildeles over en år-række i stedet for som enkeltstående rammefølger inden for et finansår.

Når det gælder undervisningsplanlægning, tager ministeriet sit udgangspunkt i den aktuelle beskæftigelsessituation og lader denne være styrende indenfor den 7-årige planlægningshorisont. For universitetets vedkommende er de

normerede studietider 5-6 år, men den reelle studietid er ofte længere. Den væsentligste årsag til den længere studietid er de studerendes økonomiske vilkår, som for de fleste i dag nødvendiggør erhvervsarbejde i studietiden. Det er således ikke muligt med ét slag at bringe de reelle studietider ned til de normerede. De studenteroptag, man nu bestemmer sig for, fører altså til en kandidatproduktion udover planlægningshorisonten. Og der er derfor en væsentlig risiko for, at der handles i tillid til forrestillinger om beskæftigelsestendenser, der bliver dementeret af udviklingen i de år, hvor kandidaterne skal finde beskæftigelse.

Måltilstanden for de videregående uddannelsesinstitutioners uddannelsesaktiviteter er fra politisk og ministerielt hold overvejende beskrevet som et system, der opfylder samfundets, især det private erhvervslivs, behov i henseende til akademisk arbejdskraft. Men denne uddannelsesmæssige planlægning kan kun blive af samme kvalitet som de prognoser, der kan laves for akademisk beskæftigelse. Og særligt vanskeligt er det at vurdere, hvor mange langvarigt uddannede det private erhvervsliv vil kunne beskæftige.

Et væsentligt element i den ny bevillingsprocedure er den ovenfor nævnte faglige langtidsplanlægning. Første udgave af denne, dækkende perioden 1987-93, blev det pålagt institutionerne at udarbejde med afleveringsfrist til DVU den 2. juni 1986. DVU havde til formålet udsendt et sæt retningslinier, der dog indeholdt mange uklarheder om planlægningsforudsætningerne og som kun i ringe grad tog højde for absurditeten i forsøget på at indpasse kreativ grundforskning i et planlægningsprogram med så lang en tidshorison. Men som tingene havde udviklet sig, var det universitetets opfattelse, at planlægningsarbejdet var blevet af vital betydning for institutionens fremtid, og et omfattende arbejde blev derfor iværksat på institut- og fakultetsplan og i centralt universitetsregi, resulterende i en planlægningsrapport af ca. 400 siders omfang.

På baggrund af det store arbejde, som universitetet således havde nedlagt i planlægningsarbejdet, var det nedslående allerede ved afleveringen den 2. juni at modtage en meddelelse fra DVU om ændringer af planlægningsgrundlaget i nedadgående retning. Selv om der for

DVU's område som helhed er tale om procentuelt set små rammenedskæringer nogle år ud i fremtiden, er konsekvenserne for planlægningen på Københavns Universitet dog på ingen måde betydningsløse. For 1993 beregnes rammenedskæringen for Københavns Universitet at medføre en nedskæring med ca. 50 ekstra videnskabelige årsværk ud over de ca. 100, der var forudsat i planlægningsarbejdet, i forhold til 1986. På positivsiden står en tilførsel af årsværk via forskerrekruiteringsplanen, som dog ikke kan opveje nedskæringerne. Prognoserne er behæftet med betydelig usikkerhed, bl.a. fordi de kommende års optagelsestal for Københavns Universitet ikke lader sig sikkert fastlægge på forhånd.

De nøjere økonomiske konsekvenser af ændringen i planlægningsgrundlaget blev analyseret af universitetet i løbet af sommeren og meddelt undervisningsministeren ved brev af 21. august. Brevet lagde dog mindre vægt på de budgettekniske forhold end på en generel vurdering af situationen, som den opleves af mange af universitetets medarbejdere i 1986. Brevet gav anledning til en større universitetspolitisk debat, både mellem universitet og ministerium, og i offentligheden.

I det politiske beslutningsgrundlag under den ny bevillingsprocedure indgår ministeriets rådgivende organer (de faglige landsudvalg, forskningsrådene og Planlægningsrådet for Forskningen) med større vægt end hidtil. Om end den konkrete udformning af institutionernes budgetrammer stadig er DVU's ansvar, skal den centrale rådgivning fremover standardmæssigt inddrages i vurderingen af institutionernes faglige planer.

For en fri og levende grundforskning er en bevillingsstruktur med flere strenge et stort gode. Vokser strengene sammen og bliver indbyrdes afhængige, er der risiko for, at kontroversiel forskning udsultes, og at konformiteten breder sig. For et selvstyrende universitet med åben beslutningsstruktur er det derfor værdifuldt, at man udover finanslovsbevillinger også kan opnå forskningsstøtte fra uafhængige forskningsråd og fra uafhængige private fonde. Proceduren med øget inddragelse af forskningsrådene og de faglige landsudvalg til rådgivning for DVU rummer en risiko for, at flere og flere aktiviteter bevillingsmæssigt fastlægges eller li-

gefrem fastlåses ved samordnede beslutninger udenfor universitetet, samt en risiko for, at beslutningsstrukturen gøres uigennemsigtig.

Forskningsrådene har gennem deres virksomhed som fonde fået et betydeligt kendskab til, hvad der foregår på institutionerne. Der er dog et stort spring herfra til den rolle, som rådene nu tænkes pålagt, som rådgivende for ministeriet og de enkelte institutioner, i formningen af en fremtidig forskningsprofil på landsplan. Det er en opgave, der kræver et dybere kendskab til opbygning og forudsætninger for de eksisterende fagmiljøer, end den der med rimelighed kan forventes i en så snæver personkreds, som forskningsrådene nødvendigvis udgøres af.

Universitetet er naturligvis åbent overfor en kritisk diskussion og bedømmelse af sin virksomhed. Men en vidtrækkende åbenhed herom er væsentlig, og der bør derfor gennemføres konsultationer med de rådgivende organer, til afklaring og uddybning af universitetets planforslag. Og i det omfang, at det er et politisk krav, at afgørelsen skal ligge udenfor universitetet, bør denne afgørelse først træffes efter, at de enkelte fagområder har fået lejlighed til at lære baggrunden at kende for de rådgivende organers vurdering.

Den »køreplan«, der fra DVU's side er lagt op til vedrørende den videre behandling af institutionernes syv-årsplaner, indeholder incitamenter til konsultationer, kontakter og informationer af ovennævnte karakter. Men først hen mod slutningen af 1986 vil det være muligt at bedømme begivenhedsforløbet i en bredere sammenhæng.

Gennem nye bevillingsprocedurer, gennem forskerrekrutteringsplanen og gennem en række andre finansieringsmæssige tiltag oplever universitetet i disse år et voksende pres på selvstyret. I realiteten fastlægges en stadig større del af universitetets faglige strukturer uden for institutionen ad bevillingsmæssig vej. Sideløbende hermed rejses der gentagne forslag om ændring af Styrelsesloven. I november 1985 fremlagde det s.k. Wandel-udvalg efter halvandet års arbejde sine forslag til revision af Styrelsesloven. Universitetet afleverede 1. februar 1986 et udførligt høringsvar herom, der havde passeret fakultetsråd og konsistorium, hvor det

– på nær enkelte mindretalsudtalelser – fik omfattende opbakning. Universitetets skrivelse kunne påvise, at en række af udvalgets forslag til effektivisering af virksomheden allerede var gennemført på universitetet. Andre af udvalgets forslag blev afvist som uhensigtsmæssige for udviklingen af forskning og undervisning.

I Folketinget forelagde undervisningsministeren i foråret 1986 sit forslag til ændring af Styrelsesloven. Forslaget indeholdt en række af Wandel-udvalgets mærkesager, men indeholdt desuden tanker om at erstatte en del af TAP-repræsentanterne i fakultets- og fagråd og i Konsistorium med udefra kommende repræsentanter for erhvervsliv og organisationer. Dette forslag indebærer således et forsøg på en egentlig indskrænkning af universiteternes selvforvaltning. Forslaget kunne ved 1. behandling i Folketinget ikke samle flertal.

Nedskæringer, afskedigelsesproblemer, nye bevillingsprocedurer, syvårsplanlægning, styrelseslov m.fl. udefra kommende arbejdsopgaver kostede gennem 1986 universitetet et stort antal arbejdstimer. Men de mange administrative byrder har dog heldigvis ikke ganske kvalt lysten til at gå ind i nye, faglige initiativer. Her skal særlig nævnes, at medarbejdere ved Det naturvidenskabelige Fakultet sammen med kredse udenfor universitetet har taget initiativ til at stifte den private forening »Københavns Forskerby« (Symbion), til en vis grad efter model af Ideon i Lund. Formålet er at finde en fleksibel og konstruktiv model for et samvirke mellem universiteter og læreanstalter i Københavnsområdet på den ene side og den forskningsorienterede industri på den anden side. Personkontakt udadtil, hurtigere omsætning af forskningsresultater til produktudvikling og ny, faglige stimulanser til universitetet er blandt de muligheder, som Symbion med tiden gerne skulle virkeliggøre.

En anden »grænsezone« aktivitet, der i 1986 så dagens lys, er Det humanistiske Forskningscenter, som geografisk er placeret ved Det humanistiske Fakultet. Initiativet til og finansieringen af centret udgår fra Det humanistiske Forskningsråd, og forskningsvirksomheden vil for en stor del – men ikke udelukkende – drives af medarbejdere, der er udstationeret fra fakultetet. Temaet for centrets arbejde er bredt defi-

neret med titlen Kulturtradition og Fornyelse, og med baggrund heri har centret allerede igangsat en vifte ny aktiviteter.

Blandt andre, nyere centerkonstruktioner, hvortil universitetet yder husly, men som ivoerigt finansieres ad andre kanaler, kan nævnes den såkaldte EUROTRA-aktivitet ved Det humanistiske Fakultet og Center for Freds- og Konfliktforskning i lokalerne ved Vandkunsten. EUROTRA-Centret er en del af et EF-program til udvikling af computer-oversættelser mellem EF-landenes sprog, og det finansieres i det væsentlige af EF-midler. Freds- og Konfliktforsknings-Centret finansieres over en særlig finanslovsbevilling, foreløbig for en prøveperiode på 3 år, indtil 1987. Den livlige forskningsaktivitet, der er vokset op ved disse to, vidt forskellige, centre er vidnesbyrd om, at universitetet med fordel kan virke som grobund og partner også for aktuel programbunden forskning, uden at virksomheden nødvendigvis

integreres i universitetets normalstruktur.

Nye tanker om »grænsezone« aktiviteter spirer hele tiden frem. Her skal afslutningsvis nævnes et projekt, udgået fra medarbejdere ved Det samfundsvidenskabelige Fakultet, om at oprette et center for forskning i menneskerettigheder, i tilknytning til Københavns Universitet. Sådanne forskningscentre kendes allerede fra de øvrige nordiske lande.

Både inden for sine egne institutter, gennem et indbyrdes samspil mellem flere universitetsinstitutter og i et samspil med omverdenen ser universitetet frem til at spille med i nye forsknings- og uddannelsesinitiativer. Forskellige opgaver kræver forskellige organisationsstrukturer. Men det formelle er dog kun redskabet. Væsentligt er det først og fremmest, at arbejdet med ny, faglige initiativer får kvalitet og identitet. Det er på resultatet, at virksomheden skal bedømmes.

2. Dekanernes årsberetninger

A. Det teologiske Fakultet

Som følge af en ændring til det bedre i beskæftigelsessituationen for teologiske kandidater har Det teologiske Fakultet fået tilladelse til at optage flere studerende end oprindeligt forudsat og har tilsvarende fået andel i puljen for tilgangsudvidelser. I forventning om, at denne udvikling vil fortsætte også i 1987 og videre frem har det faglige planlægningsarbejde kunnet gennemføres under nogenlunde stabile økonomiske udsigter, således som det er kommet til udtryk i fakultetets bidrag til universitetets faglige planlægning for årene 1987-93.

Samarbejdet med Det humanistiske Fakultet er blevet befæstet og udbygget, idet man såvel har modtaget undervisning fra dette fakultet som ydet undervisning dertil.

I overensstemmelse med de intentioner, der er kommet til udtryk bl.a. i de teologiske fakulteters forslag til lov om adgang til præstestillinger i Folkekirken, er der etableret større smidighed i uddannelsessystemet, ved at en ny ækvivaleringspraksis gør det muligt i langt højere grad end tidligere at få godskrevet studieelementer fra andre fakulteter og universiteter.

B. Det samfundsvidenskabelige Fakultet

Det forløbne år har i høj grad været præget af dialogen med Direktoratet for de videregående Uddannelser (DVU) omkring den lidt mere langsigtede planlægning. Fakultetet har således to gange haft besøg af repræsentanter for DVU som led i en såkaldt besøgsrunde. På nuværende tidspunkt kender vi ikke DVU's konklusioner af de diskussioner, der blev gennemført, men generelt er vi ikke alt for optimistiske med hensyn til DVU's forståelse af fakultetets problemer og direktoratets forslag til løsning af disse. Således har fakultetet endnu et år oplevet en nulstilling af de tildelte ressourcer, som, målt i forhold til det voksende studentertal især på det statsvidenskabelige studium, repræsenterer en reel nedskæring af vore økonomiske ressourcer.

Situationen for fakultetet er derfor mere og mere blevet, at det at klare dagen og vejen økonomisk stiller sig i vejen for løsningen af en række problemer af forsknings- og undervis-

ningsmæssig karakter, der trænger sig stærkt på. På undervisningssiden er det især den nye studieordning for det juridiske studium og en revision af det statsvidenskabelige studium i forbindelse med en afkorting af studiet med ½ år, der lægger beslag på lærergruppernes arbejdskraft. Forholdene omkring den sociologisk-antropologiske faggruppe gav anledning til en særlig indgående drøftelse under besøgsrunden. DVU's oplæg var her at lade foretage en evaluering af specielt faget sociologis placering. Direktoratet har imidlertid endnu ikke meldt tilbage om, hvordan man mere præcist tænker sig denne evaluering gennemført.

Heller ikke i indeværende år kom der nogen lettelse i fakultetets betrængte lokalesituation.

C. Det lægevidenskabelige Fakultet

Det lægevidenskabelige Fakultets studenterindtag er nu efter en længere periode med reduktioner blevet stabiliseret, således at man i de kommende år kan regne med en årlig tilgang på 270 studenter.

Bevillingerne nedskæres fortsat, og fakultetets planlægning har som tidligere snarere haft til formål at undgå helt uacceptable følger for forskning og undervisning end at udvikle og forbedre fakultetets aktiviteter.

I det forløbne år har fakultetet anvendt en del kræfter på at fremlægge en faglig udviklingsplan for perioden 1987-93 og har i denne forbindelse påpeget det helt nødvendige i, at der i de kommende år ansættes tilstrækkelig mange ekstraordinære adjunkter og lektorer. En ren personalereduktion – uden nyansættelser i de næste 6 år – vil medføre, at medianalderen for det videnskabelige personale i en række store faggrupper i 1993 vil være 54-58 år, samtidig med at alderen på de yngste medarbejdere vil være 43-45 år.

Det har været skuffende for fakultetet, at universitetets planlægningsbidrag, der var udformet i tillid til en rimelig sikker minimumsproggnose, næppe var blevet færdigtrykt, før der fra Direktoratet for de videregående Uddannelser blev bebudet nye nedskæringer.

I mange år har fakultetet arbejdet med en ny studieplan til erstatning for den gamle stu-

dieplan fra 1967. Da en ny rammebekendtgørelse for det lægevidenskabelige studium ved de tre danske lægevidenskabelige fakulteter forelå i slutningen af juli måned, besluttede fakultetet at gennemføre en ny studieplan så hurtigt som muligt, selv om det ikke med den korte frist kunne lade sig gøre at overholde alle formelle regler, endsiges skaffe rimeligt sikre tilsagn om tildeling af de ressourcer, der vil være nødvendige for gennemførelsen af den nye studieplan. Denne studieplan lægger betydeligt mere vægt på kliniske, samfunds- og adfærdsvidenskabelige fag end den gamle nu helt forældede studieplan.

Den udvidede kliniske undervisning, som forudsættes i den ny studieplan, nødvendiggør en genforhandling af de overenskomster, der er indgået (og opsagt) mellem Direktoratet for de videregående Uddannelser og Københavns Amtskommune, Københavns Kommune og Rigshospitalet. I betragtning af, at det er overordentlig vigtigt for lægeuddannelsen, at den kliniske undervisning sker i hold af rimelig størrelse og på velegnede hospitalsafdelinger, er det fakultetets håb, at forhandlingerne vil føre til en ordning, der udnytter så mange københavnske sygehuses undervisningskapacitet som overhovedet muligt – til gavn for undervisning, forskning og sygdomsbehandling.

Fakultetets arbejde omkring en human-biologisk uddannelse, der var blevet bragt til en foreløbig afslutning i 1985, er blevet fortsat, idet man fra Direktoratet har ønsket et forslag, hvor de human-biologiske studenter i begyndelsen af studiet modtog samme undervisning som de medicinske studenter, mens der i en senere fase af uddannelsen skulle ske en grenspecialisering – en såkaldt Y-model. Denne Y-model er fuldt udarbejdet fremsendt til Direktoratet gennem Konsistorium, men der foreligger endnu ingen reaktion fra Direktoratet på dette forslag.

I forståelse med rektor har fakultetet indledt en undersøgelse af, om alle videnskabelige medarbejdere yder en forskningsmæssig indsats af et rimeligt omfang.

Langt de fleste medarbejdere kunne dokumentere deres indsats ved publikationer i internationalt anerkendte tidsskrifter. I de ganske få tilfælde, hvor indsatsen efter fakultetets opfattelse ikke har haft et rimeligt omfang, undersø-

ges årsagerne nu hertil, og de nødvendige foranstaltninger til opretning af situationen træffes. Fakultetet anser denne procedure for ubehagelig, men nødvendig.

Den videnskabelige aktivitet er fortsat uændret. Der er i årets løb blevet uddelt 8 guld-, 3 sølvmedaljer og konfereret 44 doktorgrader fra fakultetet.

D. Det humanistiske Fakultet

Det humanistiske Fakultet har i sin fortsatte intense omstilling først og fremmest været præget af iværksættelsen af 1985-bekendtgørelsen for uddannelsernes vedkommende, af starten på åben universitetsvirksomhed og af forberedelsen til indtægtsdækket virksomhed, fortrinsvis i form af efteruddannelseskurser. Samtidig med disse har fakultetets forskning med dens mange facetter ikke lidt under disse ressourcetrækkende opgaver.

Der er efter den nugældende humanistbekendtgørelse udarbejdet studieordninger for alle grunduddannelsers vedkommende og for de allerfleste overbygningsuddannelser. Den fleksibilitet, som bekendtgørelsen åbner mulighed for, er næppe endnu indarbejdet. Dette hænger utvivlsomt sammen med et meget tungt administrativt system i godkendelsesproceduren, som er uforståelig, når tidens løsen er hurtig omstilling. Med betydelig forundring må det noteres, at godkendelser af fireårige overbygningsuddannelser (magisterkonferenser) stadig fortaber sig i det uvisse. Et særligt problem i planlægningsarbejdet af uddannelsesprofilen er forholdet til den tidligere hovedaftager, gymnasieskolen. På dette punkt har bekendtgørelsens forskrifter endnu ikke nået modenhedens erkendelse.

Efter en mere beskedne begyndelse i Vestsjælland i 1985 begyndte fakultetet i beretningsåret åben universitetsvirksomhed i et par store fag. Uddannelsen foregår i et administrativt samarbejde med Folkeuniversitetet i København. Med beklagelse måtte langt over halvdelen af ansøgerne afvises af kapacitetsgrunde.

Efter vedtagelsen af lov om erhvervsrettet efteruddannelse har fakultetet investeret betydelige kræfter også i denne udadrettede virksomhed. Under planlægning og udvikling er en god snes kursustilbud til udbud i 1987.

Fakultetets forskning er i almindelighed dokumenteret i universitetets årbog. Forskningens omfang kan overskues; vanskeligere er forskningens kvalitet. Et vist mål for fakultetets niveau er vel det store antal forskere, der har været inviteret til andre lærdomssæder som gæsteforelæsere og gæstelærere, det fortsat store antal afhandlinger antaget til forsvar for doktorgraden og det eksterne behov for medlemmer til bedømmelsesudvalg, udredningskomiteer m.v.

I nær forbindelse med fakultetet er i året etableret det første humanistiske forskningscenter i Danmark. Det er endnu for tidligt at vurdere betydningen, men en gensidig interesse mellem centret og de faglige milieuer synes dog at være åbenbar.

Fakultetet har som alle andre institutioner været igennem det altomfattende planlægningsarbejde. Set fra fakultetets side er sådanne planlægningsrunder ikke negative. Det kan være trættende at skulle foretage globale planlægninger hvert år, som det har været tilfældet de sidste fire år, men det må erkendes, at den udefra kommende fordring tvinger til en refleksion over forskningens betingelser. Negativt er det derimod, at planlægningsarbejdets præmisser var ganske uklare, og at der er udbredt fornemmelse på fakultetet af, at de anvendte ressourcer ikke står i et rimeligt forhold til udbyttet, forstået som rimelige betingelser for, at den planlagte forskning også kan sættes i gang og afsluttes.

Det humanistiske Fakultets forskere kan godt planlægge, også indenfor reducerede rammer. Forskningen kræver imidlertid i endnu højere grad rolige arbejdsbetingelser. Tvivlen herom er en alvorligere trussel mod dansk humanistisk forskning end rammereduktioner.

En anden trussel specielt rettet mod københavnsk humanistisk forskning er den afledte effekt af optagelsesproceduren, der efterhånden er forvredet til det absurde, hvor mere end halvdelen af ansøgerne til kandidatstudierne må afvises, mens andre institutioner har fri adgang.

E. Det naturvidenskabelige Fakultet

Som en »mærkesag« for året 1985/86 nødsages fakultetet desværre til, ligesom for året 1984/85, at fremhæve arbejdet med finansloven 1986

og de krævede afskedigelser svarende til 30 årsværk.

Til uansøgt afskedigelse har fakultetet indtil nu måttet indstille 16 VIP'er, incl. afskedigelser på Marinbiologisk Laboratorium efter at fagområderne marinbiologi, ferskvandsbiologi og akvakultur specielt har været evalueret efter henstilling fra Planlægningsrådet for Forskningen. – De øvrige afskedigelser på VIP-området er opnået gennem ansøgte afskedigelser. Hertil kommer besparelser som opnås ved orlov uden løn. De af undervisningsministeriet fastsatte BO-prognoser nødvendiggør i årene fremover fortsat en høj mobilitet med de deri indbyggede konsekvenser, bl.a. at dyrt apparatur risikerer ikke at blive udnyttet optimalt. I økonomisk henseende er dette dog en mindre risiko for tab af ressourcer i sammenligning med den investerede kapital ministeriet gennem ovennævnte afskedigelser har sat over styr i forhold til fakultetet.

Fakultetets plan frem til 1993 afviger ikke i sine hovedkonklusioner væsentlig fra den tidligere af DVU ønskede bemandingsplan. Det vil sige fortsat ingen mulighed for indenfor egne ordinære rammer at erstatte VIP-personale udover i egentlige nøglefunktioner, samt en overgangsfrekvens på nær 0, såfremt fakultetet skal medfinansiere de nye lektorer indenfor forskerrekruiteringsplanen.

Ansættelse af de nye adjunkter ialt bevilget med 36 i tiden 1984-86 er sket planmæssigt. Indenfor visse fag har der på det seneste vist sig tendenser til manglende antal ansøgere. Til forøgelse af rekrutteringsgrundlaget har fakultetet for tiden 1987-89 fået tillagt 10 kandidatstipendier.

Af nye uddannelseslinier, der i al væsentlig grad bygger på ændrede kombinationer af allerede kendte fagmoduler kan nævnes: Matematik/kemilinen, matematik/økonomilinen, samt etablering af en exam.scient. grad i meteorologi indenfor hovedlinien geofysik.

Tilsvarende grader er under overvejelse indenfor kemi- og fysiklinierne.

Kandidatproduktionen (vinter 1985/86 og sommer 1986) har været på 263 hvilket svarer til det foregående år, men med stigninger indenfor fagene datalogi og biokemi.

Hertil kommer 4 kandidater i forsikringsmatematik.

3. De styrende organer

Rektor: Professor, dr. phil. Ove Nathan genvalgtes ved rektorvalget foråret 1985 for perioden 1.6.1986-31.5.1988.

Prorektor: Lektor, mag. art. Leif Christensen genvalgtes ved prorektorvalget foråret 1985 for perioden 1.6.1985-31.5.1987.

Konsistorium: Rektor, prorektor og dekanerne for de 5 fakulteter er fødte medlemmer. Ved valget til de styrende organer efteråret 1983 valgtes til Konsistorium 11 repræsentanter for det heltidsbeskæftigede personale og 10 repræsentanter for det teknisk-administrative personale for perioden 1.12.1983-30.11.1986. Ved valget til de styrende organer efteråret 1985 valgtes til Konsistorium 2 repræsentanter for det deltidsbeskæftigede personale og 10 repræsentanter for de studerende for perioden 1.12.1985-30.11.1986.

Oplysninger om sammensætningen af Konsistorium, Konsistoriums Budget- og Forretningsudvalg, fakultets- og fagråd, samt studienævn findes i »Vejviser for Københavns Universitet 1986«.

Herudover har Konsistorium i 1985/86 nedsat følgende udvalg og arbejdsgrupper:

Lovpligtige udvalg: Konsistoriums Valgudvalg, for perioden 1.1.-31.12.1986. Konsistoriums Stipendieudvalg, for perioden 1.2.1986-21.1.1987. Konsistoriums permanente Museumsudvalg, for perioden 1.12.1983-30.11.1986.

Øvrige udvalg og arbejdsgrupper, alle for pe-

rioden 1.12.1985-30.11.1986: Forskningsudvalget, Uddannelsesudvalget, Informations- og formidlingsudvalget, Konsistoriums udvalg for internationale Anliggender, Biblioteksudvalget, Bladudvalg (kommunikationsudvalg) vedrørende Universitetsavisen, Arbejdsgruppen vedrørende freds- og konfliktforskning, Københavns Universitets forum for Informationsteknologi, Udvalget vedrørende internationale udviklingsstudier og områdestudier, Konsistoriums ligestillingsudvalg og Konsistoriums følgeudvalg for Hum-Tek-uddannelsen.

Følgende udvalg blev nedlagt i 1986: Dispensationsudvalget og Konsistoriums EDB-udvalg.

Konsistoriums Budget- og Forretningsudvalg har nedsat følgende udvalg, alle for perioden 1.12.1985-30.11.1986: Koordinationsudvalget vedrørende den fysiske planlægning, Kantine- og rengøringsudvalget, udvalget vedrørende de fællestekniske driftsforhold for bygninger m.v. og Udvalget vedrørende udgifter til den centrale administration og fælles service.

Oplysninger om sammensætningen af ovennævnte udvalg fås ved henvendelse til Konsistorialkontoret, Frue Plads, Postboks 2177, 1017 København K.

Oplysninger om sammensætningen af fakultets- og fagråd, samt fakultetsstudienævn fås ved henvendelse på de enkelte fakultetskontorer, jfr. den tidligere adressefortegnelse.